

BOEKAANKONDIGINGEN.

STRAUSZ, *Die Nephritiden und nichtentzündlichen Nieren-erkrankungen*. Vierde druk. Uitgevers: URBAN en SCHWARZENBERG, Berlijn en Weenen. 400 bldz. Prijs: 21 mark; geb. 23.40 mark.

Men vraagt zich na kennismaking met bovengenoemd werk, in de eerste plaats af, of een bespreking van dit alombekende en terecht geroemde boek wel noodig is. Goede wijn behoeft geen krans. Men zou ook zeker kunnen volstaan met de mededeeling, dat er een nieuwe druk van STRAUZ' „nephritiden” is verschenen. Hoewel de inhoud als men de vierde druk met de vorige vergelijkt, in onderdeelen hier en daar gewijzigd, soms belangrijk en zeer lezenswaardig uitgebreid is, heeft de schrijver toch den algemeenen opzet in hoofdzaak gelaten, zooals hij was. Het werk geeft meer, dan studenten behoeven; zelfs is het voor hen misschien wel wat te uitgebreid te noemen. Aan hen, die op zeer aangename wijze kennis willen nemen van het vele, dat de studie der voornaamste nier-aandoeningen ons de laatste tientallen van jaren heeft geleerd, is dit voortreffelijke werk van STRAUZ warm aan te bevelen. Zonder overlading, in helderen en duidelijken stijl geeft het den lezer, wat hij wenscht. Ook in dezen druk ziet men weer, hoe gemakkelijk het iemand, die minder vaardig dan STRAUZ de pen hanteert, zou vallen, de verschillende nephritiden te beschrijven op een wijze, die den lezer na afloop even wijs laat, als hij tevoren was.

Het is al weer een groote verdienste van STRAUZ, dat hij den weg wijst op een wijze, die althans een zeker houvast geeft aan hen, die de vele beelden, waaronder een nephritis zich kan voordoen, in bepaalde vormen willen indeelen. Terecht zegt de schrijver echter, dat elke indeeling min of meer kunstmatig is, al zijn er dan symptomencomplexen, die ons in typische gevallen veroorloven, de pathologisch-anatomische diagnose met een vrij grooten graad van waarschijnlijkheid te stellen. Inderdaad zullen de meeste klinici met eenige ervaring het wel met elkaar eens zijn, dat men weliswaar tot de diagnose diffuse nieraandoening, al of niet met hart- en vaatlijden kan komen, doch dat het in zeer vele gevallen zeer moeilijk, zoo niet onmogelijk blijft, om vooraf te voorspellen, hoe de nieren er bij de event. lijkschouwing zullen uitzien. In elk geval van vaat-nierlijden zal de arts zich dienen af te vragen: „hoe is de toestand van hart en bloeddruk en hoe is de functie der nieren, voornamelijk wat betreft water-, zout- en ureumuitscheiding”, en daarnaar zijn behandeling instellen. Meer heeft de arts in de practijk ook niet noodig; hoe men de nephritiden ook indeelt, zuivere vormen zullen zeldzaam zijn. In elk onderhavig geval heeft men de grootste kans, met een mengvorm te maken te hebben, zoowel wat pathologische anatomie, als wat functie betreft, en zal het voor de practijk voornamelijk noodig zijn, bovengenoemde vragen te beantwoorden.

Als hoofdstukken in het werk van STRAUZ, die ik uit het algemeene gedeelte bijzonder ter lezing aanbeveel, noem ik dat, hetwelk beschouwingen geeft over de hypertonie in verband met nieraandoeningen, en het hoofdstuk over het onderzoek naar de nierfunctie. Het blijkt, dat STRAUZ meer hecht aan onderzoekingen van het bloed als uiting van gestoorde nierfunctie, dan aan het urine onderzoek. De z.g. rest-stikstofbepalingen van het bloed beschouwt hij nog steeds als de belangrijkste functieproef. Het nut van den coëfficiënt van AMBARD wordt door hem in verscheidene gevallen erkend. Bijna de helft van het werk wordt ingenomen door de behandeling der ziekte, waarin de lezer ook zeer vele nuttige en belangrijke aanwijzingen vindt. Deze nieuwe druk verdient volop het welslagen dat den vorigen uitgaven ten deel is gevallen.

L. S. HANNEMA.

ERICH SONNTAG, *Die dringliche Chirurgie des praktischen Arztes*. Jena. Verlag von GUSTAV FISCHER. 1926. Prijs: 7.50 mark; geb. 9 mark.

In de voorrede deelt de schrijver mede, dat dit boek beoogt den huisarts, die niet specialistisch onderlegd is, tot wegwijzer te dienen bij de behandeling der acute chirurgische aandoeningen.

In het eerste hoofdstuk wordt de asepsis behandeld, waarbij de schrijver onder meer het opereeren aan huis bespreekt en aanwijst, hoe men bijv. een kamer tot operatiekamer kan inrichten. Volgens den schrijver kan men bij het opereeren aan huis uitkomsten bereiken, die niet behoeven onder te doen voor die, welke men in een modern ingerichte operatiekamer bereiken kan (zie bldz. 15). Nadat in de volgende twee hoofdstukken de plaatselijke en algemeene verdooving en de behandeling der acute bloedingen besproken is, wordt uitvoerig de behandeling van alle mogelijke verwondingen (chemische en thermische, bloedige en onbloedige verwondingen, ontwrichtingen en beenbreuken) besproken. Daarna komt de schrijver tot de acute chirurgische infecties om tenslotte een hoofdstuk te wijden aan de behandeling van ingeklemde breuken, darmafsluiting, buikvliesontsteking en urine-retentie.

Het boek somt in het kort talrijke operaties op bij alle mogelijke acute chirurgische aandoeningen, waarbij echter slechts hier en daar verder op de techniek wordt ingegaan. Naast talrijke voor den medicus practicus zeer nuttige wenken, waarbij ik in het bijzonder het oog heb op de hoofdstukken over asepsis en de behandeling der acute chirurgische infecties, vermeldt het boek echter vele typische chirurgische ingrepen, zooals bijv. de trepanatie bij bloedingen uit de arteria meningea media, de verwijdering van vreemde voorwerpen uit den slokdarm, de operatieve behandeling der beenbreuken, de radicale operaties bij darmafsluiting, beklemde breuk, doorgebroken maagzweer, buikvliesontsteking, enz., die voor den niet chirurgisch opgeleiden arts tegenwoordig niet meer ter sprake komen. Het is haast niet denkbaar, dat men in den tegenwoordigen tijd met onze snelle vervoermiddelen zóó ver van een chirurgische